

Hässleholms kommun
Rektorn vid Stoby skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Stoby skola
i Hässleholms kommun

Tillsyn av Stoby skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Hässleholms kommun under våren 2012.

Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Stoby skola besöktes av Skolinspektionen den 24 april 2012.

Helhetsbedömning

Stoby skola har under de senaste två åren bytt rektor fyra gånger. Innan dess hade skolan samma rektor under lång tid. Detta förhållande präglar skolans verksamhet. Skolan behöver arbeta betydligt mer systematiskt i sitt kvalitetsarbete. Skolan behöver analysera sina resultat för att därefter kunna vidta adekvata åtgärder och höja måluppfyllelsen. Skolan har börjat ett arbete med att implementera den nya läroplanen, men detta arbete behöver fortsätta. Det finns exempel på undervisning som inte bedrivs så att eleverna ges möjlighet att nå målen i ämnet och de skriftliga omdömen om elevernas kunskapsutveckling som lärarna upprättar behöver utvecklas så att de i högre utsträckning behandlar elevernas utveckling i förhållande till kursplanernas krav. Skolan behöver också utveckla sitt arbete med att ge eleverna ett reellt inflytande över undervisningen.

Skolan har tydliga och väl inarbetade rutiner för att upptäcka, utreda och besluta om insatser för elever i behov av särskilt stöd. Vid skolan råder trygghet och studiero och de incidenter som inträffar utreds omgående av skolans personal. Skolan bedriver ett aktivt förebyggande arbete för att förhindra att kränkningar sker, men arbetet är inte tillräckligt målinriktat vilket bland annat tar sig uttryck i att det inte återspeglas i skolans plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som Hässleholms kommun och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Stoby skola i Hässleholms kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Hässleholms kommun att senast den 2012-09-20 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande så att utbildningens kvalitet förbättras.

I detta ingår att:

Undervisningen ska utgå från och omfatta läroplanens krav (1 kap. 11 § skollagen, Lgr 11).

Grundläggande värden och inflytande

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Grundläggande värden och inflytande så att utbildningen bidrar till att utveckla dem att bli aktiva och kunniga individer och medborgare.

I detta ingår att:

Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad (1 kap. 10 §, 4 kap. 14 § första stycket skollagen, Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande).

Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hållas informerade i frågor som rör dem (4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar).

Trygghet och studiero

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero så att arbetet blir målinriktat.

I detta ingår att:

Det ska för varje skolenhet finnas en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp (6 kap. 8 § skollagen).

Bedömning och betygssättning

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning så att det uppfyller författningarnas krav.

I detta ingår att:

De skriftliga omdömena i de individuella utvecklingsplanerna ska avse elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven (10 kap. 13 § skollagen).

I de individuella utvecklingsplanerna ska det framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen så att skolan som helhet mer inriktas mot att nå de nationella målen.

I detta ingår att:

Rektorn ska ansvara för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen (4 kap. 4 § första stycket skollagen).

Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet (4 kap. 4 § andra stycket skollagen).

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen och övriga författningsbestämmelser.

Motivering:

Av skollagen framgår att de mål som ska styra utbildningen återfinns i läroplanen.

Vid Stoby skola har det påbörjats en implementering av den nya läroplanen. Intervjuerna med elever och personal visar att undervisningen i några ämnen vid skolan inte ger eleverna möjlighet att nå alla de kunskapskrav som återfinns i kursplanerna för dessa ämnen. Inom musikundervisningen saknar skolan tillgång till instrument så att eleverna kan spela delar av en enkel anpassad melodi-, bas- och slagverksstämma samt bidra till ackompanjemang på ett ackordinstrument med några ackord, vilket är kunskapskrav för årskurs 6. Skolan saknar vidare tillgång till kompetens inom svenska som andraspråk, vilket rektorn och lärarna menar leder till att elever som skulle behöva undervisning i det ämnet inte får den undervisning som de behöver. I stället får de svenska som andraspråk som en slags stödåtgärd. Även inom ämnet teknik är lärarna osäkra på om undervisningen sker med tillräckligt god kvalitet. Till nästa läsår kommer dock skolan att få tillgång till utbildad personal inom detta ämne. Av intervjuerna med rektorn och lärarna framgår det vidare att de inte hunnit diskutera alla ämnen ännu, och att det kan finnas behov av att komplettera de läromedel som skolan har använt sig av, samt att se över planeringen av undervisningen så att den överensstämmer med kursplanernas centrala innehåll.

Rektorn behöver utveckla skolans arbete så att all undervisning sker i enlighet med kursplanerna för respektive ämne så att eleverna ges förutsättningar att nå alla kunskapskraven.

Författning:

1 kap. 11 § skollagen

Lgr 11

Bedömningsområde: Grundläggande värden och inflytande**Bedömning:**

Eleverna ges inte ett aktivt inflytande över utbildningen.

Motivering:

Av skollagen framgår att eleverna ska ges inflytande över utbildningen. Detta innebär att de ska hållas informerade i frågor som rör dem, ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i dessa frågor, samt fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen. Den närmare utformningen av inflytandet ska anges i verksamhetens planering. Av läroplanen framgår att det inte i undervisningen är tillräckligt att förmedla kunskap om grundläggande demokratiska värderingar. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer och förbereda eleverna för att aktivt delta i samhällslivet. Lärarna ska ansvara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen. Rektorn har ett särskilt ansvar att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av elevintervjun framkommer att det varierar mellan olika lärare och i olika ämnen hur mycket inflytande eleverna har, och att det i högre utsträckning handlar om att de i vissa ämnen kan påverka arbetsordningen och i viss mån arbetsformerna. De flesta elever ges inte möjlighet att i takt med stigande ålder tillsammans med läraren planera undervisningen. Eleverna medges inte heller att medverka i utvärderingar av undervisningen. De utvärderingar som genomförs vid skolan handlar i högre utsträckning om att eleven utvärderar sin egen kunskapsinhämtning och sin situation i skolan, men i mindre utsträckning att eleverna utvärderar lärarens undervisning. Av Skolinspektionens enkäter till eleverna i årskurs 5 framgår också att de inte upplever att de har särskilt stort inflytande över undervisningen. Av intervjuerna med rektorn och lärarna framgår att de är mycket lyhörda för elevernas önskemål och att eleverna därför har ett inflytande över undervisningens planering samt att utvärderingar av undervisningen sker informellt. Lärarna uttrycker dock en förståelse för att detta blir otydligt för eleverna och att de inte medvetandegörs om sitt inflytande. De menar vidare att de ofta under de senaste åren fört diskussioner om vad som avses med elevinflytande. Dessa diskussioner har inte landat i att skolan i sin planering beskrivit den närmare utformningen av elevinflytandet, eller utvecklat en gemensam förståelse för hur elevernas inflytande successivt ska öka.

Skolinspektionen bedömer att rektorn behöver ta ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas och att utformningen beskrivs i skolans planering.

Författning:

1 kap. 10 § skollagen

4 kap. 9, 14 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Bedömningsområde: Trygghet och studiero**Bedömning:**

Vid skolan bedrivs inte ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.

Motivering:

Av skollagen framgår att det varje år ska upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vid Stoby skola finns en plan mot kränkande behandling där det framgår på ett generellt plan hur skolan avser att arbeta för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Vilka konkreta åtgärder som skolan avser att genomföra under innevarande läsår, eller vilket resultat som föregående läsårs arbete gav framgår dock inte av planen. I intervjuerna berättar elever, lärare och rektorn om att skolan genomfört en kartläggning av vilka behov som finns, att de tillsammans med eleverna diskuterat igenom lämpliga åtgärder för att komma tillrätta med problematiken och att dessa införts med positiv effekt. Arbetet är dock inte tillräckligt målinriktat då skolan inte har sammanställt eller har en uppfattning om hur resultaten av arbetsinsatserna har sett ut tidigare. Det saknas också vid skolan ett tydliggörande om att det är förbjudet för vuxna att kränka elever och hur elever och föräldrar ska gå tillväga om detta ändå skulle ske.

Skolans arbete med att motverka och förhindra kränkande behandling behöver utvecklas så att det blir mer målinriktat och så att planen uppfyller lagens krav.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Eleven och elevens vårdnadshavare informeras inte fortlöpande om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling.

Motivering:

Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet ska i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Vid Stoby skola varierar kvaliteten i de skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av. I vissa fall görs omdömen utifrån elevernas utveckling i förhållande till kunskapskraven i kursplanerna. I andra fall görs omdömen som mer handlar om elevens personliga egenskaper eller aktivitet. I vissa ämnen ges mer allmänna beskrivningar av vad skolan har arbetat med inom ämnet. Däremot återfinns inga beskrivningar av individuella insatser som behövs för att eleverna ska utvecklas vidare. Lärarna berättar att mycket kraft gått åt till att anpassa sig till den form som omdömena ska skrivas in i samt att de haft otur att viss dokumentation gått förlorat i ett datorhaveri.

Skolans skriftliga omdömen behöver därför utvecklas så att de tydligt utgör bedömningar utifrån elevernas utveckling i förhållande till kursplanernas krav samt att det framgår vilka insatser som behövs för fortsatt utveckling.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Rektorn tar inte ansvar för skolans resultat och för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete vid skolenheten samt omsätter inte resultaten i åtgärder för att uppfylla de nationella målen.

Motivering:

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att kvalitetsarbete vid skolenheten genomförs. Kvalitetsarbetet ska bestå av planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Vid Skolverkets inspektion år 2006 framgick att skolan behövde utveckla sitt kvalitetsarbete. Skolinspektionens tillsyn visar att detta behov fortfarande kvarstår. Stoby skola har ingen tradition av att göra uppföljningar av sina resultat. Lärarna följer eleverna på individnivå, men sammanställer inte alltid resultaten på skolnivå. Detta leder till att lärarna och rektorn saknar uppfattning om inom vilka ämnen det finns behov av utveckling samt inom vilka ämnen skolan är framgångsrika. Även när det gäller skolans resultat avseende normer och värden så saknar skolan det systematiska arbete där resultat sammanställs så att de kan analyseras, värderas och så att adekvata utvecklingsåtgärder kan vidtas. Denna avsaknad av systematik leder också till att elever och föräldrar inte ges den möjlighet att delta i utvecklingsarbetet som lagen kräver. Skolan har identifierat utvecklingsbehov och skolan har under de senaste åren utvecklats mer än tidigare, men lärarna menar att insatserna delvis blir personberoende eftersom de inte är tydligt kopplade till identifierade utvecklingsområden. Det har exempelvis varit olika områden som olika rektorer har betonat. De upplever också att arbetet till viss del får börja om vid byte av en rektor. Skolans rektor menar att det finns behov av att hitta strukturer så att ett systematiskt kvalitetsarbete ska kunna komma till stånd.

Rektorn behöver utveckla det systematiska kvalitetsarbetet tillsammans med lärare, övrig personal och elever och se till att elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet.

Författning:

4 kap. 4, 5 §§ skollagen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Stobyskolans statistik över elever i årskurs 5 visar att det är enstaka elever i olika ämnen som inte når målen i alla ämnen mellan år 2008 och 2011. I nationella ämnesproven i årskurs 5 är det dock något fler elever som inte nått målen. Skolan har inte gjort någon bedömning av måluppfyllelsen i årskurs 3. Resultaten på nationella ämnesproven i årskurs 3 visar dock på en viss nedgång i resultatet då det är en ökad andel elever som inte nått målen i proven. Då skolans

elevantal är litet är det svårt att dra långtgående slutsatser utifrån resultatet. Det framstår dock som att elever har något lägre måluppfyllelse över lag i ämnet matematik jämfört med övriga ämnen vid skolan. Skolinspektionens enkät hösten 2011 visar att trivseln och tryggheten är god vid skolan enligt elever i årskurs 5 och personal, medan föräldrarna har lite mer synpunkter på att det kan vara stökigt på lektionerna och inträffa incidenter. Rektorn menar att det i stort råder en god relation mellan elever och elever, samt mellan elever och vuxna vid skolan samt att studieron generellt är bra. Det finns dock behov av att arbeta för ett förbättrat språkbruk och bemötande i någon årskurs i skolan.

Beskrivning av Stoby skola

Stoby skola ligger strax nordost om Hässleholm. Skolan har omkring 100 elever och bedriver verksamhet i förskoleklass och årskurs 1 till årskurs 5. Elever och lärare utgör ett arbetslag och arbetet leds av en rektor.

Skolans lokaler är från tidigt 70-tal och de flesta är i originalutförande. Till skolan tillhör en liten idrottshall. Eleverna får sin undervisning i slöjd vid Ljungdalaskolan. Eleverna fortsätter sin skolgång vid Läredaskolan. Till nästa läsår kommer skolan att ha elever till och med årskurs 6 vid Stobyskolan.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Undervisningsråd

Helena Olivestam Torold
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas.

Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).